

SMB Structuurplan De Mars

Notitie reikwijdte en detailniveau

SMB Structuurplan De Mars

Notitie reikwijdte en detailniveau

Definitief

Gemeente Zutphen

Grontmij Nederland bv
Zwolle, 19 juni 2006

Verantwoording

Titel : Startdocument SMB
Projectnummer : 200900
Referentienummer : 11/99015978
Revisie : 2
Datum : 19 juni 2006

Auteur(s) : drs. S.L. Bouwmeester, D.B.M. Grote Beverborg
M.Sc., ing. W.M. Scheuten
E-mail adres : sabien.bouwmeester@grontmij.nl

Gecontroleerd door : drs. S.L. Bouwmeester

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R.W.J. van Oijen

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Noordzeelaan 50
8017 JW Zwolle
Postbus 1364
8001 BJ Zwolle
T +31 38 499 16 00
F +31 38 422 76 97
E oost@grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doel	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Aanleiding.....	4
1.3	Procedure	5
1.4	Doel.....	5
2	Voorgenomen activiteit.....	7
2.1	De locatie	7
2.2	De voorgeschiedenis	8
2.3	Relatie Structuurplan met omlegging N348	9
2.4	Probleemstelling en doel van de voorgenomen activiteit	10
2.5	Alternatieven en varianten	11
3	Detailniveau en reikwijdte	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Detailniveau	12
3.3	Reikwijdte	12
4	Omgevingsanalyse	13
4.1	Inleiding	13
4.2	Natuur	13
4.3	Bodem en water	17
4.4	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	18
4.5	Verkeer	18
4.6	Leefomgeving	19

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

De gemeente Zutphen heeft het voorontwerp Structuurplan voor De Mars reeds in procedure gebracht. Het oudste industrieterrein van Zutphen is toe aan een nieuwe fase. Deze fase wordt gekenmerkt door veranderingen in en om het terrein. Zo is sprake van intensivering, beter ruimtegebruik en functieverandering. De plannen voor De Mars zijn in het voorontwerp Structuurplan op tafel gelegd. Dit startdocument gaat ook in op de plannen voor De Mars, maar zal voornamelijk de milieuaspecten aan de orde stellen. De plannen zoals die in het voorontwerp Structuurplan zijn neergelegd blijven zoveel mogelijk bestaan, alleen wordt gekeken naar de milieueffecten die de plannen kunnen veroorzaken of juist oplossen. Dit startdocument is vooral bedoeld als aankondiging van het hierna volgende milieuraapport.

1.2 Aanleiding

De aanleiding tot het opstellen van een startdocument is het in procedure brengen van het ontwerp Structuurplan voor De Mars. De gemeente Zutphen heeft daarin het voornemen neergelegd om De Mars te herorganiseren. Hierbij beoogt de gemeente om het zuidelijke deel van De Mars meer te laten aansluiten bij het binnenstedelijke gebied van Zutphen. Daaraan gekoppeld wordt het noordelijke deel juist aangewezen voor intensiever gebruik als industrie-terrein. Door herinrichting van De Mars voor zware industrie is sprake van minder belasting elders. De Revelhorst (bedoeld voor lichtere bedrijvigheid) zal hierdoor minder snel worden belast/ontwikkeld. Om deze reden is De Mars als inbreidingslocatie benoemd.

De gemeente Zutphen heeft besloten de vaststelling van het Structuurplan te koppelen aan een Strategische Milieubeoordeling (SMB). De SMB-richtlijn is momenteel nog niet in de Nederlandse wetgeving verankerd. Hiermee heeft deze Europese richtlijn voornamelijk een rechtstreekse werking. De richtlijn werkt op 'planniveau' en houdt kort gezegd in, dat een Milieuraapport moet worden opgesteld bij de voorbereiding van wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen. Niet voor alle plannen hoeft een SMB te worden gemaakt. De SMB-plicht geldt alleen voor plannen die kaderstellend zijn voor activiteiten die vallen onder de m.e.r.-(beoordelings)plicht of een passende beoordeling vereisen volgens de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Op de SMB-plicht voor het Structuurplan wordt onderstaand ingegaan.

M.e.r.-(beoordelings)plicht

Het Structuurplan biedt nieuwe mogelijkheden voor vestiging van categorieën van bedrijven waarvoor in het kader van een latere vergunningverlening een MER moet worden opgesteld of een m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd. Met andere woorden: het Structuurplan maakt activiteiten mogelijk, die vallen onder de m.e.r.-(beoordelings)plicht. Hiermee is het Structuurplan kaderstellend voor deze vergunningen en geldt op basis van de SMB-richtlijn voor het Structuurplan een SMB-plicht.

Vogel-/Habitatrichtlijn

Er is sprake van een SMB-plicht als een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet moet worden uitgevoerd. De Mars grenst aan Natura 2000-gebied (Vogelrichtlijngebied) de IJssel. Hoewel De Mars zelf geen deel uit maakt van het beschermde gebied, is het mogelijk dat de activiteiten wel effecten kunnen hebben op het gebied. Zo kan de bedrijvigheid op De Mars zorgen voor verstoring.

Dit verschijnsel, waarbij een Natura 2000-gebied wordt beïnvloed door een ontwikkeling buiten het richtlijngebied, wordt 'externe werking' genoemd. Om te onderzoeken of er significante effecten kunnen optreden in het Natura 2000-gebied, als gevolg van de ontwikkelingen in De Mars, kan een passende beoordeling verplicht zijn. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat er wel/geen sprake is van significante effecten op het Natura 2000-gebied de IJssel. Een 'verslechtering/verstoringstoets' moet uitwijzen of al dan niet sprake is van significante effecten en/of alsnog een passende beoordeling moet worden uitgevoerd. Indien een passende beoordeling moet worden uitgevoerd geldt tevens de SMB-plicht. De gemeente Zutphen heeft besloten in het milieuraapport in ieder geval een verslechterings/verstoringstoets uit te voeren waarin onderzoek gedaan wordt naar de waarschijnlijkheid dat significante effecten optreden. Indien uit dit onderzoek blijkt dat significante effecten kunnen optreden, wordt alsnog een passende beoordeling uitgevoerd en betrokken in het milieuraapport. Daarmee wordt dan voldaan aan één van de voorwaarden van de SMB-richtlijn en geldt voor het Structuurplan ook op dit onderdeel een SMB-plicht.

1.3 Procedure

Voor het uitvoeren van een SMB is een aantal stappen voorgeschreven vanuit de EU. Het gaat hierbij om de volgende stappen, die ook in de procedure voor onderhavige activiteit worden gevolgd.

1. Opstellen notitie reikwijdte en detailniveau van de milieuboordeling.
2. Raadplegen betrokken instanties over de reikwijdte en het detailniveau van de milieuboordeling en vaststellen notitie.
3. Opstellen milieuraapport.
4. Vaststellen en publiceren milieuraapport en ontwerp Structuurplan en inspraak publiek en betrokken overheidsorganen.
5. Vaststellen ontwerp Structuurplan met verantwoording gemaakte keuzes.
6. Beschikbaar stellen van stukken aan instanties en publiek.
7. Evaluatie van milieugevolgen.

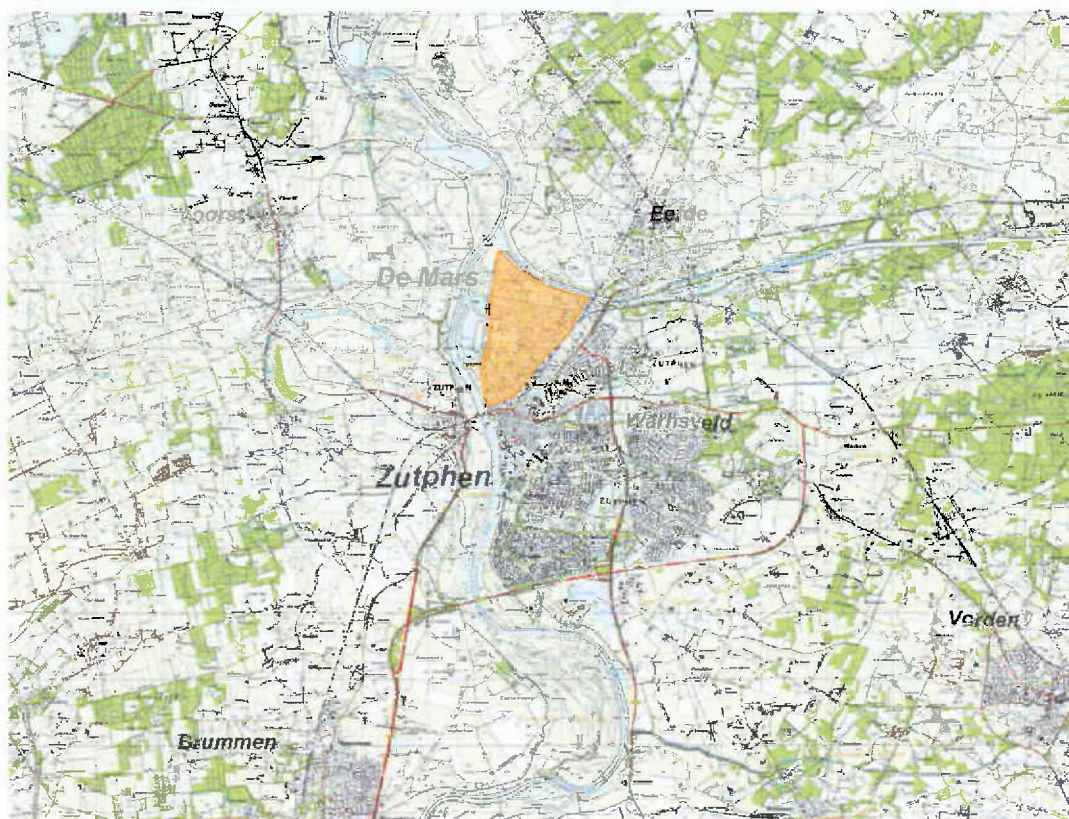
In dit startdocument wordt stap 1 opgenomen, en met dit startdocument wordt stap 2 uitgevoerd.

Initiatiefnemer van de voorgenomen activiteit is gemeente Zutphen. Voor de uitvoering van de SMB is de gemeenteraad van Zutphen bevoegd gezag.

1.4 Doel

Het doel van de SMB is het milieubelang een rol te laten spelen in de besluitvorming over de ontwikkelingen in het plangebied De Mars. Bij de opzet en uitwerking van de plannen voor De Mars kan vervolgens rekening worden gehouden met de mogelijke milieueffecten of kunnen de effecten worden verminderd of gecompenseerd.

Figuur 1.2 Ligging bedrijventerrein De Mars in de regio

2 Voorgenomen activiteit

2.1 De locatie

De locatie van de voorgenomen activiteit is het gehele bedrijventerrein De Mars. Het bedrijventerrein wordt aan de west- en zuidwestzijde begrensd door de IJssel, aan de noordzijde door het Twentekanaal en aan de zuid- en oostzijde door het spoorwegemplacement. In figuur 2.1 is de ligging van De Mars weergegeven.

Deze locatiekeuze is een logisch gevolg van de historische situatie. De Mars is ontstaan vanuit de ligging van het gebied ten opzichte van de spoorweg. Aan het eind van de 19^e en begin 20^e eeuw hebben zich er verschillende industrieën gevestigd. Met die industrieën nam de behoefte aan huisvesting voor de arbeiders toe, en daartoe zijn de twee woonwijken gebouwd. De gunstige ligging aan de vaarwegen Oude IJssel en het Twentekanaal speelde bij de locatiekeuze uiteraard een belangrijke rol. Om hiervan optimaal gebruik te kunnen maken zijn de Noorderhaven en de Houthaven gegraven. Deze havens zijn inmiddels gedempt.

De recente situatie waarin een aantal industriële vestigingen zijn vertrokken en gezocht wordt naar ruimte voor andersoortige bedrijvigheid geeft aanleiding tot een herinrichting van De Mars. Het terrein ligt centraal tegen de binnenstad aan en wordt ontsloten door spoor en weginfrastructuur. Er kan in dit gebied een binnenstedelijke functie worden gecreëerd die aansluit bij de historische binnenstad ten zuiden van het station.

Figuur 2.1 Locatie bedrijventerrein De Mars

2.2 De voorgeschiedenis

De Mars is een oud bedrijventerrein. Een belangrijke markering in het ontstaan is de realisatie van de spoorverbinding Arnhem – Deventer in 1864. Na het van kracht worden van de Vestingwet, waarin het opheffen van onder meer de vestingstad Zutphen werd geregeld, kon de ontwikkeling van het bedrijventerrein daadwerkelijk plaatsvinden, met de aanleg van Noorderhaven in de jaren '80 van de 19e eeuw. Hierna is er geleidelijk meer bedrijvigheid bijgekomen rond de haven en later met uitbreiding naar het noorden, waarbij het Twentekanaal als begrenzing van uitbreiding fungeerde. Door de infrastructurele werken en de IJssel kent het bedrijventerrein een harde begrenzing op afstand van het woongebied. Een begrenzing die het mogelijk heeft gemaakt dat er een scala aan regionaal en nationaal werkende bedrijvigheid ruimte kon vinden op het terrein. Voorbeelden hiervan zijn Reesink Handel, de gasfabriek Gamog, Buhrmann-Ubbens, Outokumpu, woonboulevard Eijerkamp. Het bedrijventerrein is uiteindelijk uitgroeid tot een flink bedrijventerrein dat werkgelegenheid biedt aan circa 6000 werknemers. Het is daarmee een van de grotere bedrijventerreinen in de regio Stedendriehoek. Qua positionering richt De Mars zich met name op zwaardere en milieugerelateerde bedrijvigheid, productie, logistiek en grafische bedrijvigheid. Daarnaast zit er een vrij groot cluster aan grootschalige detailhandel met een landelijk werkingsgebied. [Bron: Masterplan]

De Mars is in de huidige situatie een regionaal bedrijventerrein met een bruto-omvang van 207 hectare. Het terrein vervult niet alleen de functie van bedrijventerrein, maar ook het woongebied en vestigingsplaats voor grootschalige detailhandel en vrije tijd en ontspanning. Het bedrijventerrein biedt ruimte aan ongeveer 6.000 arbeidsplaatsen en jaarlijks ongeveer 800.000 tot 1.000.000 bezoekers voor de meubelboulevard en aangrenzende Family-Mall. De woonfunctie is verdeeld over twee deelgebieden: De Voormars met 31 woningen en de Achtermars met 161 woningen. Daarnaast zijn er verspreid over De Mars een reeks individuele bedrijfswoningen. [Bron: Structuurplan]

2.3 Planvorming De Mars

Voor De Mars is begin 2005 een Masterplan afgerond. Voor het gehele terrein zijn de doelen:

- de zonering van het terrein;
- het realiseren van een per deelgebied passende milieukwaliteit;
- verbeteren van de kwaliteit van de bebouwing en openbare en private ruimte;
- transformatie van het zuidelijke deel van De Mars;
- een nieuwe noordelijke ontsluiting.

De volgende stap vormde het in procedure brengen van het voorontwerp Structuurplan. De gemeente heeft daarin het voornemen neergelegd om De Mars te herorganiseren.

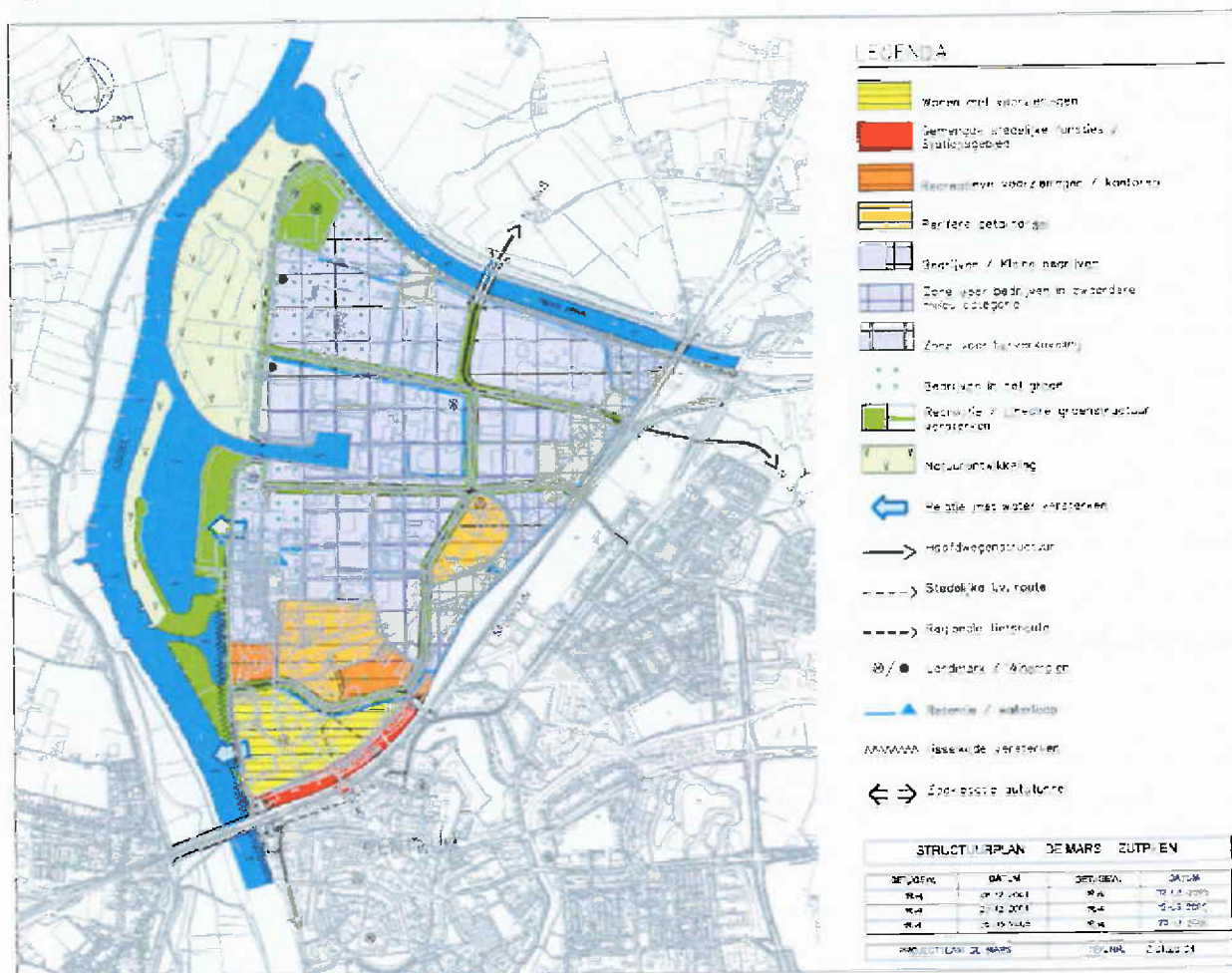
De belangrijkste opgave in het Structuurplan is tweeledig, namelijk:

1. herstructureren en opwaarderen van het gebied in zijn totaliteit en voor specifieke deelgebieden;
2. grondige verbetering van de infrastructurele verbindingen tussen de Mars en zijn omgeving, in casu de passages van het spoorwegemplacement en het Twentekanaal.

Doel is uiteindelijk dat er na het uitvoeren van het beleid zoals dat is neergelegd in het Masterplan sprake is van een wezenlijke transformatie, waarbij De Mars een positieve impuls geeft aan de stad en de regio. Niet alleen in economisch opzicht, maar ook vanuit ander perspectief: recreatie, cultuur, volkshuisvesting, mobiliteit, milieu en duurzaamheid. De Mars, als 'vergeten onderdeel van de stad' wordt opnieuw – naar hedendaagse maatstaven, in verbinding gebracht met de rest van Zutphen.

In figuur 2.2 is de plankaart uit het voorontwerp Structuurplan opgenomen.

Figuur 2.2 voorontwerp Structuurplan-kaart

2.4 Relatie Structuurplan met omlegging N348

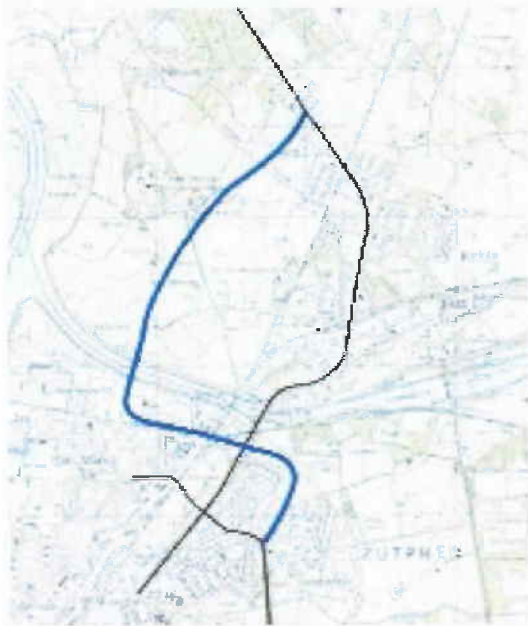
De N348 is al een drukke weg en de verwachting is dat de verkeersintensiteit op het traject Brummen - Zutphen - Deventer verder zal toenemen. Om deze reden is provincie Gelderland samen met gemeenten Zutphen en Lochem en Rijkswaterstaat voornemens om de N348 in Zutphen en Eefde te verleggen. De omlegging heeft als doel het vergroten van de veiligheid, verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving in Zutphen-Noord en Eefde en verbetering van de verkeersdoorstroming. Bedrijventerrein De Mars wordt beter bereikbaar. Momenteel wordt hiervoor een gecombineerde SMB/m.e.r.-procedure en een procedure voor streekplanherziening doorlopen. Het SMB/MER is reeds in concept gereed.

Voor de omleiding van de N348 in Zutphen-Noord en Eefde-West en de noordelijke ontsluiting van de Mars zijn verschillende tracés mogelijk. De provincie heeft samen met de gemeenten een aantal tracés geselecteerd. Deze zijn in het MER onderzocht.

In het MER zijn twee alternatieven onderzocht waaruit Gedeputeerde Staten een voorkeursalternatief hebben gekozen. Gedeputeerde Staten hebben in het voorjaar van 2006 hun voorkeur uitgesproken voor tracéalternatief 2. Het voorkeursalternatief is opgebouwd uit het meest milieuvriendelijke alternatief uit het concept-MER. Dit voorkeursalternatief heeft ook de instemming van de verantwoordelijke wethouders van de gemeente Zutphen en Lochem.

In figuur 2.3 is het voorkeurstracé voor de N348 opgenomen. Hierbij wordt de weg via het bedrijventerrein De Mars over een nieuwe brug over het Twentekanaal geleid om vervolgens ten noorden van Eefde aan te sluiten op de bestaande weg.

Figuur 2.3 Voorkeurstacé concept-SMB/MER N 348

Medio juli 2006 wordt naar verwachting het Eindconcept MER voor advies naar gemeenten Zutphen en Lochem gestuurd. Deze wordt vervolgens behandeld in B&W én de gemeenteraad. Dan vindt in september/oktober 2006 de gecombineerde inspraak op het MER en voorontwerp streekplanherziening plaats. De omlegging van de N348 wordt op basis van het voorlopige voorkeursalternatief opgenomen in het Structuurplan.

2.5 Probleemstelling en doel van de voorgenomen activiteit

Probleemstelling

De Mars is een bedrijventerrein waar ruimte is voor de zwaardere milieucategorieën. Dit betekent ook dat de milieubelasting relatief hoog kan zijn. In de huidige situatie liggen de meer milieubelastende bedrijven en de woningen op de Achtermars relatief dicht bij elkaar. Hierdoor zijn uitbreidingsmogelijkheden voor extra bedrijvigheid beperkt.

Opgaven Structuurplan

Voor de verschillende zones van De Mars wordt in het Structuurplan een aantal uitgangspunten vastgesteld. Hierbij geldt de bestaande situatie als uitgangspunt en wordt gewerkt naar een optimale situatie op De Mars, met daarbij in acht nemend de bedrijven die nu al op De Mars gevestigd zijn. In de meest Noordelijke zone van de Mars bevinden zich bedrijven waarvan de productieprocessen in een hogere milieucategorie vallen. Ook de door de sanering van Fort de Pol vrijkomende terreinen zijn bedoeld om dergelijke bedrijven te vestigen. De Mars ontleent immers zijn status als regionaal bedrijven terrein aan het feit dat opvang wordt geboden voor grotere regionaal opererende bedrijven. De infrastructuur in deze zone zal na de uitvoering van de plannen voor de N348 hier ook op berekend zijn. In de middenzone waarin zich ook de Industriehaven bevindt, zal middels herverkaveling/herinrichting van het verouderde en inefficiënt verkavelde gebied nieuw uitgeefbaar terrein gecreëerd worden. De wegenstructuur, de inrichting ervan, en de maaswijdte wordt afgestemd op het type bedrijven waarvoor De Mars het meest geschikt is. Gedacht wordt hierbij aan uitsluitend op de regio gerichte distributie en logistiek, kleinere (vaak toeleverende) productiebedrijven, en bedrijven die zich richten op trendy producten. Voorts moet deze zone plaats bieden aan de zakelijke dienstverlening voor de genoemde typen bedrijven. In de bufferzone bevinden zich op het wonen gerichte grote detailhandelsvestigingen en de Family Mall. De ruimte voor deze vestigingen wordt in het Structuurplan afgebakend.

Doelstelling

Doel van de voorgenomen activiteit is een wezenlijke transformatie, waarbij De Mars een positieve impuls geeft aan de stad en de regio; in economisch opzicht, maar ook wat betreft recreatie, cultuur, volkshuisvesting, mobiliteit, milieu en duurzaamheid.

2.6 Alternatieven en varianten

Bij de beschrijving van alternatieven en varianten wordt aangesloten bij de reeds gemaakte keuzes in het kader van het Masterplan en later het voorontwerp Structuurplan. In het milieurapport worden de keuzes beoordeeld op de milieucriteria, en wordt gekeken of er naast de gemaakte keuzes nog optimalisatiemogelijkheden zijn voor deze milieucriteria. Daarbij wordt aangegeven waarom voor een bepaalde richting is gekozen en in hoeverre de milieucriteria een rol hebben gespeeld.

3 Detailniveau en reikwijdte

3.1 Inleiding

De SMB wordt uitgevoerd ten behoeve van de vaststelling van het ontwerp Structuurplan van De Mars. Bij de afkadering van de studie naar mogelijke milieueffecten moet duidelijk zijn welk gebied wordt bekeken en tot op welk detailniveau.

3.2 Detailniveau

Het detailniveau waarop de milieuaspecten moeten worden onderzocht sluit aan op het detailniveau van het Structuurplan De Mars. Dat betekent dat gekeken wordt naar het gehele bedrijventerrein met de clusters van woongebieden, stedelijke functies, recreatieve voorzieningen, perifere detailhandel, kleine bedrijven of bedrijven in lichtere milieucategorieën, zone voor bedrijven in zwaardere milieucategorieën, bedrijven in het groen, recreatie en natuurontwikkeling. Deze onderdelen van het Structuurplan worden op het niveau van de clusters onderzocht op milieuaspecten. Daarbij wordt ook ingegaan op de keuzes voor de ontsluiting en de richtingen voor de (groene) relatie met het (IJssel)water. Het detailniveau blijft beperkt tot het verdeel van de vlakken en richtingen van infrastructuur en groen in het gebied en gaat niet over bijvoorbeeld kavelstructuur.

3.3 Reikwijdte

De reikwijdte van de onderzoeken in het milieुरapport blijft zoveel mogelijk beperkt tot het plangebied De Mars en directe omgeving. De verschillende aspecten kunnen de reikwijdte beïnvloeden. Voor dit moment wordt gesteld dat de milieucontouren (geluid, stank, externe veiligheid) de ultieme grenzen aangeven van de reikwijdte van de studie. Deze contouren zijn meetbaar en liggen vaak al vast in bestaand beleid. Daarbij komt dat de invloedzone voor het Natura 2000-gebied tevens een relatie heeft met vooral de (absolute) geluidscontouren van het industrieterrein.

Er is in de huidige situatie sprake van een tweetal knelpunten voor De Mars: luchtkwaliteit en geluid. Voor luchtkwaliteit worden de knelpunten op ontsluitingswegen van De Mars meegenomen. Het aspect geluid beperkt zich tot het plangebied en de zonering. Zie hiervoor paragraaf 4.6.

Voor het onderdeel natuur wordt in het milieुरapport een verslechterings/verstoringstoets uitgevoerd (zie paragraaf 4.2). Indien een passende beoordeling, als gevolg van significante effecten door externe werking van het bedrijventerrein op het Natura 2000-gebied de IJssel noodzakelijk blijkt, wordt deze uitgevoerd en wordt het betrokken in het milieुरapport. Voor wat betreft de externe werking wordt in de verslechterings/verstoringstoets ook het cumulatieve effect van andere relevante ontwikkelingen meegenomen (zoals het fietspad bij de Marshaven).

Dat alles betekent voor de reikwijdte dat afwegingen moeten worden gemaakt op het niveau van de inrichting van het bedrijventerrein. Hierbij wordt dus niet gekeken naar bijvoorbeeld alternatieve locaties voor het terrein. De grenzen van de mogelijke alternatieven zijn gelijk aan de ruimtelijke grenzen van het terrein De Mars.

4 Omgevingsanalyse

4.1 Inleiding

De omgevingsanalyse in het milieuraapport wordt gedaan aan de hand van een aantal milieuaspecten. De te onderzoeken aspecten sluiten aan bij de onderzochte aspecten in het voorontwerp Structuurplan. Hieronder wordt per milieuaspect kort ingegaan op de huidige situatie en autonome ontwikkeling. Hiervoor zijn o.a. het voorontwerp Structuurplan, Masterplan, concept SMB/MER N348 en een memo m.b.t. luchtkwaliteit als belangrijkste bronnen geraadpleegd. Tevens wordt bij ieder aspect aangegeven of het milieuaspect van belang is voor het milieuraapport.

4.2 Natuur

Wat betreft natuur in Nederland moet rekening worden gehouden met de bescherming van soorten (Flora- en faunawet) en gebieden (Natuurbeschermingswet en streekplan). Dit betreffen dan ook de aspecten waar bij een effectenstudie de aandacht op zal komen te liggen.

Soortbescherming

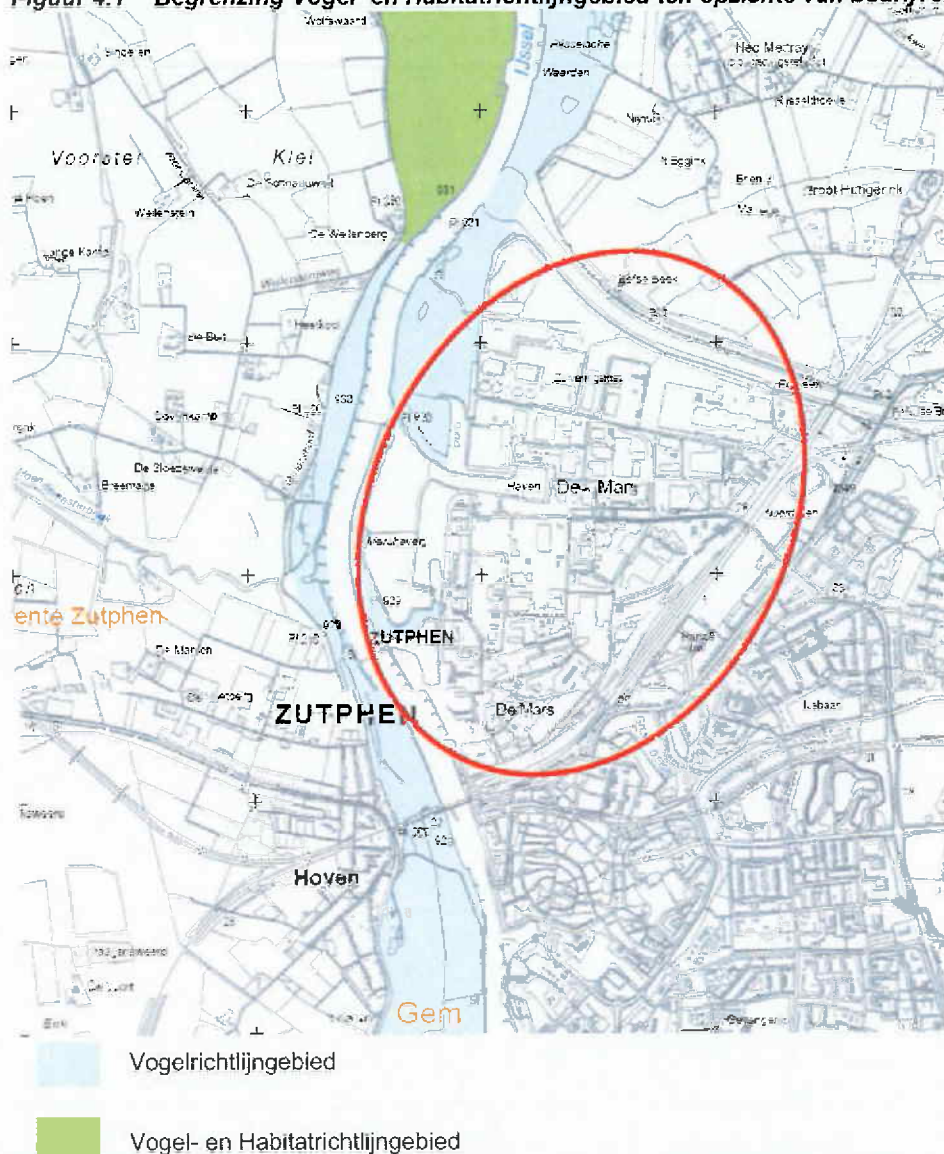
Bedrijventerrein De Mars biedt door het stedelijke karakter en menselijke activiteiten weinig ruimte voor bijzondere en kritische natuurwaarden. Desalniettemin kan ook in een dergelijk bedrijventerrein op kleine schaal waardevolle natuur voorkomen. In het milieuraapport zullen bestaande gegevens die bekend zijn over het voorkomen van bijzondere planten- en diersoorten worden beschreven, voor de alternatievenafweging is dit voldoende. Omdat het Structuurplan slechts op hoofdlijnen inzicht biedt in de ingreep, zal in een later stadium (in de bestemmingsplanprocedure) als de exacte ingrepen duidelijk zijn, getoetst moeten worden op individuele soorten aan de Flora- en Faunawet.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het bedrijventerrein is gelegen langs de IJssel. De uiterwaarden van de IJssel zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied en deels als Habitatrichtlijngebied. De begrenzingen van deze beschermingsregimes verschillen. De grens van het Vogelrichtlijngebied ligt het dichtst bij het bedrijventerrein (zie figuur 4.1). Hoewel het plangebied niet binnen de beschermde gebieden valt, moet toch rekening worden gehouden met de zogenaamde externe werking, waardoor toch negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de beschermde gebieden kunnen optreden door bijvoorbeeld verstoring. Bij deze externe werking dient ook het cumulatief effect te worden meegenomen (zie paragraaf 3.3).

Voor verschillende ingrepen is reeds een onderzoek gedaan naar onder andere overwinterende watervogels in de uiterwaarden. Voorbeelden hiervan zijn de windturbines bij Fort de Pol en de aanleg van een fietspad bij de Marshaven. Voor deze recente onderzoeken zijn reeds veel gegevens over pleisterende eenden en ganzen verzameld. Deze zullen ook als input dienen voor de effectbeoordeling in het milieuraapport. Daarnaast wordt contact gelegd met de lokale Vogelwerkgroep om de gegevens meer te specificeren.

Figuur 4.1 Begrenzing Vogel- en Habitatrichtlijngebied ten opzichte van bedrijventerrein De Mars

Omdat het plangebied zelf niet ligt binnen Habitatrichtlijngebied (zie figuur 4.1) is fysieke aantasting van habitattypen niet aan de orde en wordt daarom in het milieuraapport beknopt beschreven. Aangezien alleen verstoring van belang is, ligt de nadruk op de te beschermen Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten (zie tabel 4.1). Voor de meeste soorten geldt behoud van omvang en kwaliteit leefgebied als instandhoudingsdoelstelling om zo een bijdrage te leveren aan de regionale populatie.

Tabel 4.1 Instandhoudingsdoelen van de te beschermen soorten van Natura 2000-gebied de IJssel (www.minlnv.nl)

Soorten	Landelijke staat van instandhouding	Relatieve bijdrage van het gebied in NL	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>				
Bittervoorn	-	?	=	=
Grote modderkruiper	-	+	>	>
Kleine modderkruiper	+	+	=	=
Rivierdonderpad	-	+	=(<)	=(<)
Kamsalamander	-	-	>	>

Soorten	Landelijke staat van instandhouding	Relatieve bijdrage van het gebied in NL	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
<i>Vogelrichtlijnsoorten (broedend)</i>				
Porseleinhoen	—	+	>	=
Kwartelkoning	-	+	>	>
Zwarte stern	—	+	=	=
IJsvogel	+	-	=	=
Aalscholver	+	-	=	=
<i>Vogelrichtlijnsoorten (niet-broedend)</i>				
Fuut	-	-	=	=
Kleine zilverreiger	+	-	=	=
Lepelaar	+	-	=	=
Kleine zwaan	-	-	=	=
Wilde zwaan	-	+	=	=
Kolgans	+	+	=($<$)	=($<$)
Grauwe gans	+	+	=($<$)	=($<$)
Smient	+	-	=($<$)	=($<$)
Krakeend	+	-	=	=
Wintertaling	-	-	=	=
Wilde eend	+	-	=	=
Pijlstaart	+	-	=	=
Slobeend	+	-	=	=
Tafeleend	—	-	>	>
Kuifeend	-	-	=	=
Nonnetje	-	-	=	=
Grote zaagbek	—	-	=	=
Visarend	+	-	=	=
Slechtvalk	+	-	=	=
Meerkoet	-	-	=	=
Scholekster	—	-	=	=
Kievit	-	-	=	=
Grutto	—	+	>	=
Wulp	+	-	=	=
Tureluur	+	-	=	=
Aalscholver	+	-	=	=

Fysieke aantasting van leefgebied is niet aan de orde omdat het plangebied immers niet binnen de begrenzing van Natura 2000 valt. Extra lichtverstoring is niet aan de orde, omdat het bedrijventerrein momenteel ook verlicht wordt en dit niet substantieel zal veranderen. Verstoring door menselijke bewegingen is beperkt aan de orde doordat er in het Structuurplan wordt voorzien in recreatiemogelijkheden (een fietspad wordt aangelegd over de dijk). Ten aanzien van het bedrijventerrein is dit niet aan de orde omdat het bedrijventerrein schuil gaat achter de dijk.

Een aandachtspunt is echter wel een mogelijk kwaliteitsverlies als gevolg van extra geluidverstoring. Het is daarom van belang om inzicht te krijgen in het huidige geluidniveau en het toekomstige geluidniveau. Zie hiervoor paragraaf 4.6 en figuur 4.5.

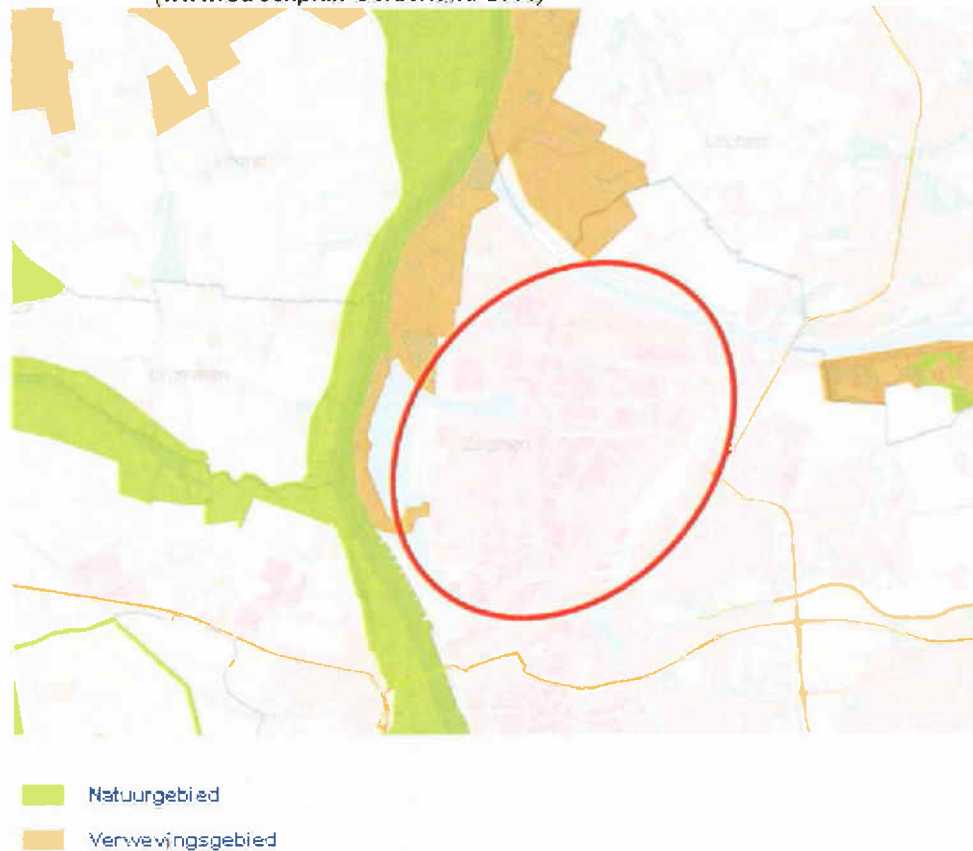
In het Structuurplan wordt de geluidzone uitgebreid ten opzichte van de huidige situatie. Het milieuraapport zal zich eerst richten op een verslechterings/verstoringstoets. Hierbij wordt duidelijk in beeld gebracht welke vogelsoorten op dit moment voorkomen, welke ontwikkelingen in de omgeving meespelen (o.a. fietspad Marshaven en de reeds geplaatste windturbines bij Fort de Pol), hoe negatieve effecten voorkomen kunnen worden en welke mitigerende maatregelen verder nog mogelijk zijn.

Dit alles wordt beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelen van de IJssel. Indien een passende beoordeling noodzakelijk blijkt, zal deze worden betrokken in het milieuraapport.

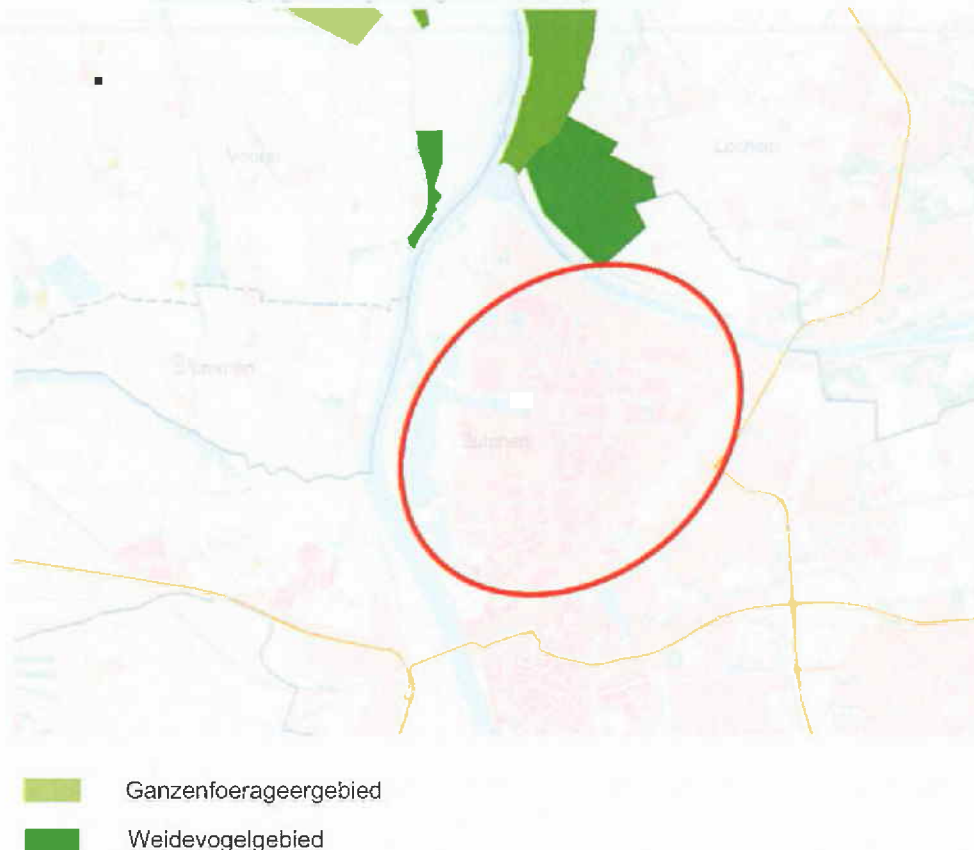
Streekplan

De IJssel met uiterwaarden zijn eveneens aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (zie figuur 4.2). Delen van deze uiterwaarden zijn tevens aangewezen als ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied (zie figuur 4.3). De verschillende alternatieven zullen in het milieuraapport worden getoetst aan het streekplan.

Figuur 4.2 Ligging van bedrijventerrein De Mars ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur ([www.Streekplan Gelderland 2005](http://www.StreekplanGelderland2005))

Figuur 4.3 Ligging van bedrijventerrein De Mars ten opzichte van het ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied (www.gelderland.nl)

4.3 Bodem en water

Bodem

De bodem op De Mars is verontreinigd. Er is op een groot aantal plaatsen onderzoek verricht naar de mate van verontreiniging en deze is inzichtelijk gemaakt. Er is reeds gestart met de bodemsanering van de voormalige stortplaats Fort de Pol. Voor de herindeling van het industrieterrein is de situatie van de bodem ter plekke in het eerste stadium minder van belang. Het is nodig om te weten waar de voor bodem gevoelige plekken zitten die eventueel moeten worden gesaneerd. Of een bodemverontreiniging gesaneerd moet worden, is afhankelijk van de aard en ernst van de verontreiniging en de functie van het terrein. De ambitie is de aanwezige verontreinigingen zodanig aan te pakken dat uitbreiding ervan wordt voorkomen. Op plaatsen waar woningbouw gaat plaatsvinden, zal functiegericht worden gesaneerd, conform de regels van het Rijk. Voor het voorontwerp Structuurplan is dit reeds in kaart gebracht. Voor alternatieven binnen het plangebied is de bodemsituatie daarom een niet onderscheidende factor.

Water

Met de invoering van Waterberging 21^e eeuw moet worden uitgegaan van het principe Vasthouden, Bergen en Afvoeren. Om aan de drooglegging op het terrein te kunnen voldoen en om te zorgen dat het water zo lang mogelijk in het eigen gebied wordt vastgehouden zal bij het ontwerpen van nieuwe plannen voldoende wateroppervlak meegenomen moeten worden. Daarbij zijn medebepalend zowel het landelijk als het provinciaal beleid voor de waterhuishouding en de daaraan ontleende eisen van het waterschap als medeverantwoordelijke voor de afwatering van zowel stedelijk als landelijk gebied. In het verleden hebben allerlei lozingen plaatsgevonden op de watergangen op De Mars. Het belangrijkste aandachtspunt op het gebied van waterkwaliteit is de overstort vanuit de riolering.

Voor een deel van De Mars is er een verbeterd, gescheiden rioolstelsel en bedrijven worden aangemoedigd het vuil- en hemelwater van elkaar te scheiden. Voor het structuurplan is het van belang dat wateroverlast in de toekomst wordt voorkomen. Dat kan betekenen dat ruimte moet worden aangewezen om retentie plaats te geven. Het gebieds-eigen water wordt lokaal geborgen. Belangrijk is om de bergingslocaties te bestemmen als waterberging en vrij te houden van andere ontwikkelingen. De integraliteit voor de totale bergingsbehoefte in de gemeente Zutphen wordt gewaarborgd in het op te stellen Waterplan Zutphen. In het milieuraapport wordt gemotiveerd waarom gekozen is voor de aangewezen locaties voor retentie.

4.4 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Begin 19^e eeuw was De Mars nog een moerasachtig gebied met in het noorden het open hoornwerk Fort de Pol en in het gebied een aantal zandwegen. In de zuidelijke zone bevonden zich de vestingwerken van de stad met de omringende gracht. De in het zuidelijk deel van De Mars gelegen beeldbepalende Noorderhaven is in 1970 gedempt en heeft slechts korte tijd bestaan. Van de aanliggende bebouwing zijn een paar panden overgebleven in de oorspronkelijke rooilijn. Daarnaast is het tracé van de aanliggende straat Noorderhaven en de Havenstraat nog aanwezig. Hierlangs bevinden zich nog enkele beeldbepalende panden. Er bevinden zich geen monumenten op het terrein. Na de aanleg van het grootschalige industrie-terrein en de nieuwe haven zijn de interne landschappelijke elementen en structuren volledig verdwenen. Ook is het bekenlandschap rond de Polbeek aan de noordrand verdwenen. De uiterwaarden met de dijken en de IJsseloever zijn landschappelijk en ecologisch waardevol (o.a. als habitat voor vogels). Voor alternatieven binnen het plangebied is landschap, cultuurhistorie en archeologie echter een niet onderscheidende factor. De conclusie uit het voorontwerp-Structuurplan is dan ook dat er van uit cultuurhistorisch oogpunt vrijwel geen structurende elementen resteren in het gebied die bepalend kunnen zijn voor de nieuwe structuur dan wel gehandhaafd dienen te blijven. In het milieuraapport zal wel op beschrijvende manier ingegaan worden op mogelijke aanwezigheid van archeologische en cultuurhistorische waarden.

4.5 Verkeer

In de huidige situatie is De Mars omgeven door infrastructuur die niet werkelijk bijdraagt aan de bereikbaarheid van het industrieterrein zelf. De spoor- en waterwegen zijn van geringe betekenis voor de bedrijven op het terrein. De ontsluiting van De Mars op het hoofdwegennet wordt verzorgd door de N348 naar het noorden door Eefde en Gorssel richting de A1, naar het zuiden door Dieren en via de autosnelweg N348 richting A12, en naar het westen door Voorst over de N345 richting A50.

De N348 tussen Gorssel en Zutphen-Noord is een relatief drukke route. In de huidige situatie liggen de etmaalintensiteiten tussen 14.000 en 16.000 motorvoertuigen per etmaal (myt/etm). De N348 vormt de meest directe verbinding tussen Zutphen en Deventer. [Bron: SMB/MER Rondweg N348, provincie Gelderland, concept].

Momenteel is een SMB/m.e.r.-procedure gaande naar de omleiding van de N348. Hierbij wordt de weg in het voorkeursalternatief via een noordelijke ontsluiting op het bedrijventerrein De Mars over een nieuwe brug over het Twentekanaal geleid om vervolgens ten noorden van Eefde aan te sluiten op de bestaande weg (zie paragraaf 2.3). Deze noordelijke ontsluiting wordt opgenomen in het Structuurplan.

De ontsluiting van De Mars op het omliggende wegennet is in de huidige situatie problematisch. In de interne verkeersstructuur is de tunnel onder het spoor in de Industrieweg de enige onbelemmerde toegang voor het vrachtverkeer. Voorts is er de spoorwegovergang (Overweg) die vaak gesloten is, en de zuidelijke toegang Havenstraat-IJsselkade, met een beperking in de hoogte. Een andere beperking van deze zuidelijke ontsluitingsweg is dat het bij hoog water in de IJssel niet toegankelijk is.

Het aspect verkeer wordt nader uitgewerkt in het milieuraapport, op basis van gegevens die bekend zijn. Op dit moment wordt in Zutphen gewerkt aan een actualisatie van het verkeers-circulatieplan. Hierin wordt tevens de problematiek van de ontsluiting van De Mars meegenomen. Het aspect verkeer kent een relatie met het aspect luchtkwaliteit, zie paragraaf 4.6.

4.6 Leefomgeving

Het aspect leefomgeving is onderverdeeld in de onderdelen geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Hierop wordt achtereenvolgens ingegaan,

Geluid

De Mars is een volgens de Wet Geluidhinder gezoneerd bedrijventerrein. Deze zonering houdt in dat rondom het terrein een geluidszone is vastgesteld waarbuiten de geluidsbelasting van alle op het terrein gevestigde bedrijven niet meer mag bedragen dan 50 dB(A). Binnen de zone mogen geen woningen worden gebouwd. In figuur 4.4 is de vastgestelde geluidzone opgenomen.

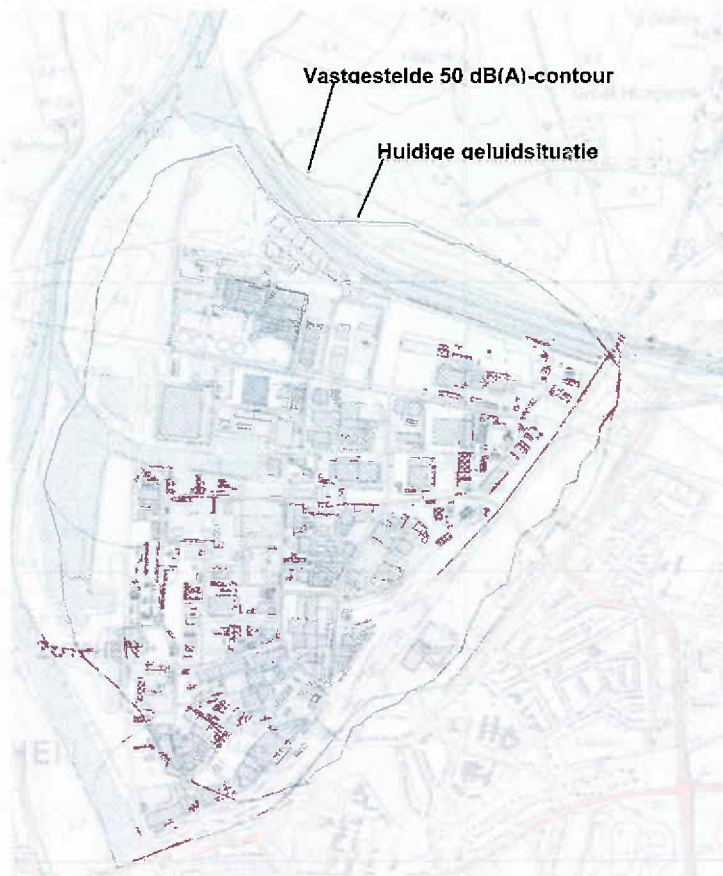
Figuur 4.4 Geluidzone De Mars

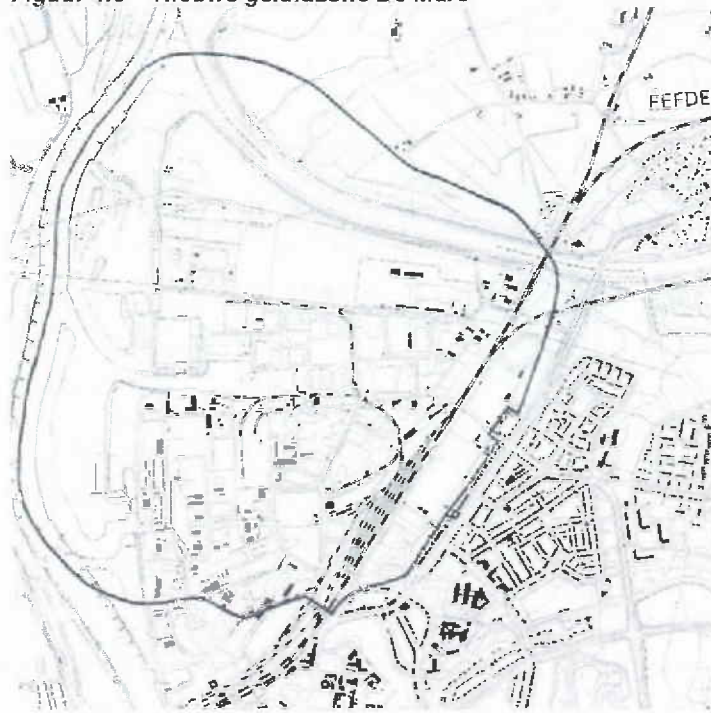
Om de actuele geluidproductie op de vastgestelde contour te controleren liggen op de zonegrens bewakingspunten. Op deze punten worden berekeningen uitgevoerd om te kijken of de maximale geluidbelasting niet wordt overschreden. De bestaande milieuvergunningen (en AMvB's) van bedrijven geven hiervan het meest nauwkeurige beeld. Nu kan het voorkomen dat een bedrijf minder geluid produceert dan werkelijk is vergund. Dit is echter niet bekend en zou per bedrijf apart gemeten en gemodelleerd moeten worden. Dit is praktisch niet uitvoerbaar waardoor wordt uitgegaan van de huidige milieuvergunningen.

Figuur 4.5 geeft de huidige geluidssituatie weer ten opzichte van de vastgestelde geluidzone.

Figuur 4.5 Huidige geluidssituatie ten opzichte van de vastgestelde zone

De huidige geluidbelasting op (vooral het middendeel van) het terrein is dusdanig dat de grens van de huidige vergunde geluidszone reeds is bereikt. Dit is het geval bij de uiterwaarden (punten 5, 6, 7 en 8) en de zuidoostelijke grens van het terrein (punt 3). Aan de noord- en noordwestelijke zijde is nog geluidruimte beschikbaar. Niet alleen de bedrijvigheid veroorzaakt geluid, ook het treinverkeer en met name de spoorbrug is een grote geluidsbron. Geluid is in het milieuraapport vooral van belang voor het aspect natuur en de inrichting van het terrein. In figuur 4.6 is de nieuwe geluidzone voor De Mars weergegeven.

Figuur 4.6 Nieuwe geluidzone De Mars**Input voor de nieuwe zone:**

- Tussenrapportage Noordelijke zone-aanpassing De Mars, De Haan J.05.248, 17-11-05
- Huidige vastgelegde zonegrenzen
- Toekomstig woongebied Noorderhaven
- Toekomstige aanpassing bestemmingsplan middengebiet

In het Structuurplan wordt de nieuwe geluidzone opgenomen. Deze moet in het nieuwe bestemmingsplan worden vastgelegd om drie redenen:

- om wonen op de Noorderhaven mogelijk te maken;
- om herstructurering van het middengebiet op De Mars mogelijk te maken;
- om geluidproducerende bedrijven op Fort de Pol te kunnen huisvesten.

Luchtkwaliteit

Voor De Mars is een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Er is sprake van een aantal knelpunten. De knelpunten worden voornamelijk veroorzaakt door de beperkte ontsluiting van De Mars en zijn beoordeeld op basis van het Besluit luchtkwaliteit 2005. In de huidige situatie (luchtkwaliteit 2005) worden bij de IJsselkade, Burgemeester Dijkmeesterweg, Van der Capellenlaan en Deventerweg de parameters van het Besluit luchtkwaliteit 2005 overschreden. Bij de IJsselkade en de Van der Capellenlaan wordt het jaargemiddelde NO₂ overschreden, bij alle vier hierboven genoemde wegen wordt het 24-uursgemiddelde PM₁₀ (fijn stof) overschreden. Momenteel wordt een luchtkwaliteitsplan Zutphen opgesteld. Hierin worden het beleid, de huidige knelpunten en de oplossingsrichtingen beschreven. Het milieuraapport zal de knelpunten beschrijven evenals de oplossingsrichtingen voor de voor De Mars van belang zijnde wegen IJsselkade, Burgemeester Dijkmeesterweg, Van der Capellenlaan en Deventerweg. In het milieuraapport worden de effecten globaal beschreven. Verdere uitwerking vindt plaats op bestemmingsplanniveau. [Bron: Bijlage bij memo knelpunten luchtkwaliteit De Mars, gemeente Zutphen, 13 januari 2006]

Externe veiligheid

Op De Mars is een aantal risicorelevante bedrijven gevestigd. Om een goed beeld te krijgen van het plaatsgebonden- en groepsrisico is in 2005 een uitgebreid onderzoek uitgevoerd, waarbij is getoetst aan het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI). [Bron: Externe veiligheids-onderzoek industrieterrein De Mars Zutphen, april 2005, DHV i.o.v. provincie Gelderland].

Omdat er in de buurt van risicorelevante bedrijven ook bedrijven liggen die 'kwetsbaar' zijn en waardoor de oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt overschreden, wordt verder onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de risico's en effecten te beperken.

Het onderzoek richt zich op het opstellen van een kwantitatieve risicoanalyse voor enkele bedrijven en het aanpassen van milieuvergunningen. Eind 2006 worden de resultaten hiervan verwacht. Het milieuraapport zal zich voor wat betreft de huidige situatie, toekomstige situatie en effecten ten aanzien van externe veiligheid beperken tot het reeds in 2005 uitgevoerde onderzoek. Hierbij zal ook het risico ten aanzien van Vervoer Gevaarlijke Stoffen worden bezien. De ambitie is dat de door het ministerie van VROM vastgestelde oriënterende waarde voor het groepsrisico niet wordt overschreden.

[Naast de bij de relevante teksten genoemde bronnen, is in hoofdstuk 4 tevens gebruik gemaakt van het voorontwerp Structuurplan, oktober 2005 en het Masterplan, september 2005]

Duurzaamheid

Het uitgangspunt bij het opstellen van het Masterplan voor De Mars is geweest het zoeken naar duurzame inrichtingsoplossingen voor het terrein. Ook is uitgegaan van een goede inpassing van De Mars in het geheel van de omgeving.

In het kader van parkmanagement wordt gekeken naar mogelijkheden voor uitwisseling van proceswater (en -energie). Bij de inrichting van het gebied en de bouw van bedrijfspanden wordt gekozen voor duurzame materialen die geen negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het water of de bodem.

Voor een duurzame ontwikkeling is het belangrijk efficiënt om te gaan met energie en gebruik te maken van alternatieve energiebronnen. Om inzicht te krijgen in de mogelijkheden en onmogelijkheden voor het benutten van alternatieve bronnen en vrijkomende warmte/energie op De Mars, wordt een energievisie opgesteld. De ambitie is om haalbare opties uit de energievisie te verwezenlijken. Verder wordt aangesloten bij het door de gemeente in het energiebeleidsplan geformuleerde ambitie dat voor de woonwijk een EPL geldt van minimaal 7,5.

Op het terrein loopt een project Duurzaam Ondernemen waarin gestreefd wordt naar een duurzame manier van ondernemen. Ook wordt in de waterhuishouding op het terrein gestreefd naar duurzame oplossingen zoals o.m. afkoppeling van hemelwater. Voor het toekomstige woongebied Noorderhaven wordt overwogen plannen te ontwikkelen in het kader van Stad en Milieu.

In het milieuraapport wordt beschreven op welke criteria met betrekking tot duurzaamheid bepaalde keuzes zijn gemaakt voor de inrichting van De Mars.